

Zaaknummer:	00001241806
Onderwerp:	Kadernota 2027
Datum raadsvergadering:	30 juni 2026
Portefeuillehouder:	G.F. Ruiten
Programma:	0. Bestuur en ondersteuning

Publiekssamenvatting

De kadernota 2027 is een document binnen de P&C-cyclus van de gemeente. In deze kadernota staat welke ontwikkelingen de raad al richtinggevend heeft besproken, evenals welke plannen de gemeente heeft om hierop in te spelen. De (financiële) effecten hiervan worden op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt en geven een actuele stand van zaken binnen de financiële meerjarenraming.

Bij de kadernota 2027 is ook een geactualiseerd meerjareninvesteringsplan (MIP) opgenomen, dat voortbouwt op het MIP dat is vastgesteld bij de begroting 2026, zodat de raad afgewogen keuzes kan maken. De kadernota geeft kaders en is daarmee de basis voor de begroting 2027.

In maart 2026 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Met de vorming van een nieuwe raad en een nieuw college wordt ook een nieuw coalitieakkoord voorbereid. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast. Gestreefd wordt naar een indeling die goede sturing en controle door de raad ondersteunt.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. de kadernota 2027 vast te stellen;
2. het in de bijlage bij de kadernota opgenomen meerjareninvesteringsplan (MIP) vast te stellen;
3. de nieuwe programma-indeling over te nemen en deze vanaf boekjaar 2027 toe te passen op alle Planning- & Controlstukken (P&C-stukken).

Inleiding

De kadernota 2027 van de gemeente Dijk en Waard wijkt af van eerdere jaren. De totstandkoming valt samen met de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026, de start van een nieuwe raad en een nieuw college en de vorming van een nieuw coalitieakkoord. Daarom bevat deze kadernota geen nieuw beleid, maar een actualisatie van bestaande kaders. Afspraken uit het coalitieakkoord worden waar mogelijk financieel verwerkt in de meerjarenbegroting 2027. Deze context heeft tevens gevolgen voor de koers van de gemeente en de verdere inrichting van de P&C-cyclus.

Door tijdelijke rijksmaatregelen is het eerder voorziene financiële ravijn verschoven naar 2028, maar de structurele financiële opgave blijft groot. Vanaf 2028 dalen de middelen uit het gemeentefonds, terwijl de uitgaven voor maatschappelijke opgaven toenemen.

Brede maatschappelijke en internationale ontwikkelingen zijn dit jaar niet opgenomen in de kadernota, maar uitgewerkt in separate factsheets die reeds zijn aangeboden. De kadernota brengt per programma inzicht in onvermijdelijke ontwikkelingen, nieuwe doelstellingen voortvloeiend uit bestaand beleid of wet- en regelgeving, uitgangspunten voor indexaties, financiële gevolgen van recente raadsbesluiten en van gewijzigd of nieuw beleid, evenals het meerjareninvesteringsplan.

Tegelijk is gezien of de huidige programma-indeling nog passend is. Hoewel de bestaande BBV-taakveldindeling formeel voldoet, wordt deze als financieel-technisch ervaren en biedt zij beperkt houvast voor integrale sturing en samenhangende doel-middelrelaties. Dit leidt tot versnippering en dubbele verantwoording van doelen, een knelpunt dat ook door de auditcommissie wordt herkend. Een meer themagerichte programmabegroting bundelt maatschappelijke doelen, opgaven en middelen per thema, sluit beter aan bij de thematische werkwijze van de organisatie, het integraal beleidskader en de omgevingsvisie, en versterkt de herkenbaarheid en sturingskracht voor raad, college en organisatie.

Beoogd effect

Besluitpunt 1:

- Het vaststellen van de beleidsmatige uitgangspunten voor de begroting 2027, inclusief goedkeuring van het volgende nieuwe beleid:

bedragen x € 1.000

Programma-thema	Omschrijving	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Bedrag 2030
1-1	Jeugdfonds Sport en Cultuur	73	73	73	73
2-1	Verkeersveiligheidsmaatregelen	100	100	100	100
2-1	Groei van het areaal (wegen en kunstwerken)	50	50	50	50
2-1	Evenementenvisie	250	-	-	-
2-1	Bouwmeester (team)	255	255	255	255
2-2	Uitbreiding areaal groen	150	150	150	150
3-1	Projectleider maatschappelijke en interne weerbaarheid en veerkracht	135	101	-	-
3-2	Reiskostenvergoeding	84	84	84	84
3-2	Juridische abonnementen	52	52	52	52
Totaal		1.149	865	764	764

Een toelichting op deze beleidsaanvragen is te vinden in bijlage B: Aanvullingen bestaand beleid van de kadernota.

Besluitpunt 2:

- Het beoogd effect is de gemeenteraad integraal inzicht te geven in de voorgenomen investeringen en de meerjarige financiële gevolgen daarvan, zodat tijdige bestuurlijke afweging en sturing mogelijk zijn.

Besluitpunt 3:

- Met de invoering van de nieuwe programma-indeling kan de kadernota 2027 volledig worden opgebouwd volgens deze indeling.
- Met een nieuwe programma-indeling wordt een betere samenhang in thema's bereikt waardoor het inhoudelijke gesprek beter tot zijn recht komt en beleidsdoelen en financiële sturing beter op elkaar aansluiten.

Kader

Besluitpunten 1 en 2:

- Collegebesluit 10-2-2026;
- Financiële verordening 2026, artikel 4 (vaststellen kadernota);
- Financiële verordening 2026, artikel 17 (vaststellen meerjareninvesteringsplan).

Besluitpunt 3:

-Financiële verordening 2026.

Argumenten per beslispunt

Besluitpunt 1:

- De kadernota is een belangrijke voorbereidende stap voor het opstellen van de begroting voor het komende jaar. De nota geeft sturing aan de te maken budgettaire keuzes.
- Vanwege de aankomende nieuwe coalitie is de inhoud beperkt gehouden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het collegebesluit van 10-2-2026.

Besluitpunt 2:

- Het meerjareninvesteringsplan biedt inzicht in de voorgenomen investeringen op de middellange termijn en de bijbehorende financiële consequenties. Hiermee wordt gestuurd op een evenwichtige en haalbare planning van investeringen binnen de financiële kaders.

Besluitpunt 3:

- *In de voorgestelde verdeling is goed gekeken naar een evenwichtige verdeling van zowel de budgetten als politiek belangrijke onderwerpen.*
Hiermee wordt beoogd dat de onderdelen van de politiek belangrijke onderwerpen binnen één programma blijven in plaats van versnipperd over meerdere programma's.
- *De indeling sluit aan bij belangrijke strategische visiedocumenten.*
Bij de totstandkoming van de indeling is gekeken naar vastgestelde visiedocumenten. Dit zijn de visie op dienstverlening, de omgevingsvisie en de visie op sociaal domein (inclusief het integraal beleidskader sociaal domein). De indeling sluit goed aan bij deze kaders en draagt bij aan een samenhangende uitvoering van beleid.
- *De indeling draagt bij aan een betere en logischere informatievoorziening aan de raad.*
Door samenhangende beleidsopgaven, activiteiten en budgetten logisch te bundelen ontstaat een duidelijker verband tussen doelstellingen, uitvoering en middelen. Dit vergroot de leesbaarheid en transparantie van de planning- en controlstukken.
- *De indeling sluit aan bij de organisatiestructuur.*
De programma's zijn vormgegeven op een manier die logisch aansluit bij de bestaande domeinen en verantwoordelijkheden binnen de organisatie. Dit maakt het voor afdelingen en teams eenvoudiger om hun bijdrage aan de begroting te herkennen en te verantwoorden.

Kanttekeningen en risico's

Kanttekeningen

Besluitpunt 1:

- De financiële vertaling en actualisering van de beleidsambities vinden plaats bij de begroting 2027. Daarbij wordt opgemerkt dat de uitkomsten van de meicirculaire op het moment van opstellen van de kadernota nog niet beschikbaar zijn en een aanzienlijke financiële impact kunnen hebben.

Besluitpunt 3:

- De invoering van een nieuwe programma-indeling kan de vergelijkbaarheid van cijfers over de jaren heen bemoeilijken, omdat historische gegevens zijn opgebouwd volgens de oude indeling. Deze vergelijkbaarheid blijft echter mogelijk, omdat op de achtergrond de verplichte IV3-indeling gehandhaafd blijft. Hierdoor kunnen gegevens worden herleid en geconverteerd naar een uniforme structuur, zodat de raad en organisatie ook in de toekomst inzicht houden in ontwikkelingen over meerdere jaren.
- De thematische programma-indeling wordt toegepast binnen de kaders van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Onderdelen zoals overhead en algemene dekkingsmiddelen worden zodanig gepresenteerd dat wordt voldaan aan de formele BBV-vereisten.
- In de financiële verordening is bepaald dat de raad per programma altijd inzicht krijgt in doelstellingen, te behalen resultaten, activiteiten en de baten en lasten. Ook al autoriseert de raad formeel op programmaniveau, de financiële verordening verplicht dat afwijkingen groter dan €100.000 per taakveld altijd aan de raad worden gemeld. Doordat afwijkingen groter dan € 100.000 per taakveld moeten worden voorgelegd, houdt de raad grip op inhoudelijke wijzigingen, financiële risico's en uitvoering door het college.

Alternatieven

Besluitpunt 1 en 2:

- De kadernota en het MIP zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geen verplichte documenten, maar zijn wel als onderdeel van de P&C-cyclus vastgelegd in de financiële verordening (artikelen 4 en 17). Hiervan kan niet worden afgeweken zonder de financiële verordening aan te passen.

Besluitpunt 3:

- Handhaven van de huidige programma-indeling. Dit betekent dat de indeling minder goed aansluit bij de strategische koers en gewenste inzichtelijkheid.

Samenwerking en participatie

Besluitpunt 1 en 2:

- De kadernota en het MIP zijn opgesteld vanuit de interne organisatie, waarbij de in de kadernota benoemde ontwikkelingen zijn afgestemd tijdens een reviewsessie met de portefeuillehouders.

Besluitpunt 3:

- Zowel de auditcommissie als alle interne stakeholders zijn betrokken geweest bij dit proces.

Financiën

Besluitpunt 1:

De ontwikkelingen en de voorgestelde mutaties hebben financiële gevolgen. Deze zijn geschetst in het meerjarenperspectief 2027-2030.

Besluitpunt 3:

Dit besluitpunt heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie

De kadernota en het MIP, en de vaststelling daarvan, worden via de algemene bekendmaking en de gebruikelijke kanalen gecommuniceerd.

Uitvoering

De kadernota wordt als input gebruikt bij het opstellen van de begroting 2027.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

Bijlage 1: Kadernota 2027

Bijlage 2: Raadsbesluit Kadernota 2027

Bijlage 3: Nieuwe programma-indeling (beschrijving per programmathema)

Bijlagen ter informatie

Er zijn geen bijlagen ter informatie.